DOMSTOLENS DOM

3. oktober 1985 *

I sag 214/83

Forbundsrepublikken Tyskland ved Ministerialrat i forbundsministeriet for økonomi i Bonn, M. Seidel, samt advokaterne A. Deringer og J. Sedemund, Köln, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Forbundsrepublikken Tysklands ambassade,

sagsøger,

støttet af

Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie, Düsseldorf, ved advokat D. Knopp, Köln, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat J. Loesch,

intervenient,

mod

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved dennes juridiske konsulent N. Koch og M.-J. Jonczy, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos M. Beschel, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om delvis annullation af Kommissionens beslutninger 83/391/EØF, EKSF, 83/393/EKSF, 83/396/EKSF og 83/399/EKSF af 29. juni 1983, hvorved denne bemyndigede hhv. den belgiske, franske, italienske og britiske regering til at yde støtte til visse jern- og stålvirksomheder (EFT L 227, s. 1, 14, 24 og 36),

har

Processprog: Tysk.

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten Mackenzie Stuart, afdelingsformændene G. Bosco og O. Due, dommerne P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot og R. Joliet,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. maj 1985,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved stævning, indleveret til Domstolens justitskontor den 22. september 1983, har Forbundsrepublikken Tyskland i medfør af EKSF-traktatens artikel 33, stk. 1, anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutninger 83/391, 83/393, 83/396 og 83/399 af 29. juli 1983 om støtte, som hhv. den belgiske, franske, italienske og britiske regering påtænker at yde til jern- og stålindustrien eller til visse jern- og stålproducenter (EFT L 227, s. 1, 14, 24 og 36).

2 I replikken har sagsøgeren omformuleret sin påstand derhen, at de anfægtede beslutninger nu kun påstås delvis annulleret. Ifølge den ændrede affattelse påstås de fire anfægtede beslutninger annulleret

— principalt i det omfang, hvori de erklærer støtteforanstaltninger forenelige med det fælles marked, som ikke er uomgængeligt nødvendige for at gennemføre strukturomlægningen inden for jern- og stålindustrien i de pågældende fire medlemsstater;

— subsidiært i det omfang, hvori summen af de støttebeløb, som der gives de pågældende fire medlemsstater bemyndigelse til at yde, er større end summen af de støttebeløb, der blev anmeldt til Kommissionen indtil den 30. september 1982.

I — Sagens baggrund

3 Siden 1973, hvor de specielle vanskeligheder, som har ramt jern- og stålindustrien inden for Fællesskabet, begyndte at vise sig, har flere forskellige forhold i forening udgjort en alvorlig trussel for virksomhederne inden for denne sektor, navnlig en for stor produktionskapacitet samt prisfald. For at afhjælpe denne situation eller afbøde virkningerne heraf begyndte nogle medlemsstater at yde støtte til jern- og stålvirksomhederne.

4 For at imødegå udviklingen ønskede Kommissionen, at der blev truffet en række foranstaltninger med henblik på en strukturomlægning af jern- og stålsektoren, bl.a. ved oprettelsen af en støtteordning, der skulle gøre det muligt at samordne medlemsstaternes støtte på EF-plan. Allerede i 1977 erklærede Kommissionen, at det med en sådan ordning skulle sikres, at støtten til jern- og stålvirksomhederne indgik i den overordnede målsætning om at gennemføre en dybtgående strukturomlægning af hele sektoren og ikke medførte konkurrencefordrejninger, som var i strid med den fælles interesse.

5 Det var baggrunden for, at Kommissionen efter samstemmende udtalelse herom fra Rådet vedtog den generelle beslutning nr. 257/80 af 1. februar 1980 om fællesskabsregler for støtte til fordel for stålindustrien (EFT L 29, s. 5). I betragtningerne til beslutningen anførtes det, at den strukturomlægningsindsats, som var nødvendig for dels at tilpasse jern- og stålindustriens produktionskapacitet til den forventede efterspørgsel, dels at genoprette virksomhedernes konkurrencedygtighed, oversteg næsten samtlige jern- og stålvirksomheders finansielle midler. Videre hed det, at under hensyn til, at man umuligt kunne give afkald på strukturomlægningsindsatsen uden at bringe EKSF-traktatens formål i fare, var det nødvendigt at indføre en EF-støtteordning, hvorefter der kunne ydes sektorstøtte til jern- og stålindustrien til bestemte, klart definerede formål, forudsat nævnte støtte fremmede strukturomlægningen, var af begrænset varighed og intensitet og ikke gav anledning til uacceptable fordrejninger af konkurrencen.

6 Nævnte beslutning blev afløst af Kommissionens generelle beslutning nr. 2320/81 af 7. august 1981 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien (EFT L 228, s. 14). Ifølge betragtningerne til denne beslutning var krisen inden for jern- og stålindustrien blevet forværret, fordi efterspørgslen efter de fleste jern- og stålprodukter var faldet og virsomhedernes økonomiske vanskeligheder forværret. Som følge heraf var det blevet endnu mere påtrængende nødvendigt at nedskære virksomhedernes produktionskapacitet og genoprette deres konkurrenceevne. For at sikre en sammenhængende strukturomlægning var det ønskeligt at indføre en samlet og omfattende EF-støtteordning, hvorved man tog hensyn både til de ændrede forhold og til erfaringerne med anvendelsen af beslutning nr. 257/80. Det udtaltes også, at ved at fastholde de samme brede målsætninger som før burde et sådant system gennem anvendelsen af strengere regler, som foreskriver en gradvis afskaffelse af støtteforanstaltningerne inden for en nærmere fastsat periode, sikre, at strukturomlægningen, herunder kapacitetsnedskæringerne, blev gennemført i det fornødne hurtige tempo.

7 Ved beslutning nr. 2320/81 (herefter benævnt den anden støtteordning) blev der indført en ensartet procedure for afgørelsen af, om støtte til jern- og stålindustrien, uanset under hvilken form den ydes, kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedets tilfredsstillende funktion. Den første forudsætning herfor er ifølge beslutningen, at den opfylder de almindelige betingelser efter ordningens artikel 2, herunder at den pågældende virksomhed har taget skridt til at gennemføre et strukturomlægningsprogram, og at støtten ikke giver anledning til betalinger efter den 31. december 1985. Endvidere skal støtteforanstaltningerne opfylde de særlige betingelser, som er fastsat i artiklerne 3-7, hvis strenghed veksler med arten af den påtænkte støtte. Der sondres efter disse bestemmelser mellem investeringsstøtte, støtte til lukning, driftsstøtte, ekstraordinær støtte samt støtte til forskning og udvikling.

8 Ifølge støtteordningens artikel 8 skal Kommissionen underrettes så betids om projekter vedrørende indførelse eller ændring af den i artiklerne 3-7 omhandlede støtte, at den har mulighed for at fremsætte sine bemærkninger hertil. Projekterne skal være anmeldt senest den 30. september 1982. Den pågældende medlemsstat kan endvidere kun gennemføre de planlagte foranstaltninger med Kommissionens billigelse og under overholdelse af de af den fastsatte betingelser. Det bestemmes i artikel 8, at Kommissionen, før den selv tager stilling dertil, skal indhente udtalelser fra medlemsstaterne om de mere omfattende støtteprojekter, der meddeles den.

9 Den 29. juni 1983 udstedte Kommissionen i medfør af den anden støtteordning ni særskilte beslutninger, nemlig dels de fire beslutninger, som er anfægtet i denne sag, dels fem beslutninger, som er rettet til hhv. den tyske, hellenske, irske, luxembourgske og nederlandske regering. Ved de nævnte ni beslutninger godkendte Kommissionen tildelingen i de pågældende ni medlemsstater af samtlige de former for støtteforanstaltninger, som er omhandlet i ordningens artikler 3-7, bortset fra »ekstraordinær støtte«.

10 Ved de ni beslutninger af 29. juni 1983 blev der godkendt støtte til i alt 21, 9 mia ECU og foreskrevet en kapacitetsnedskæring på 26,7 mio tons for varmvalsede produkter. De fire beslutninger, der er anfægtet i sagen, vedrører støtte på i alt 17, 5 mia ECU og en nedsættelse af produktionskapaciteten på 18,7 mio tons.

11 Efter ved flere lejligheder at have taget forbehold over for Kommissionens støttepolitik og i sine udtalelser i henhold til den anden støtteordning indtrængende at have rejst krav om strikte overholdelse af ordningens bestemmelser, har den tyske regering rejst det foreliggende annullationssøgsmål. Den har heri udelukkende nedlagt påstand om annullation af de fire beslutninger rettet til den belgiske, britiske, franske og italienske regering under hensyn til, at de støttebeløb, som godkendes ved disse beslutninger, efter regeringens opfattelse er uforholdsmæssigt store i forhold til de pålagte kapacitetsnedskæringer. Regeringen finder, at man derved har begunstiget jern- og stålvirksomhederne i de pågældende fire medlemsstater, som i forvejen i lang tid har oppebåret væsentlige subventioner.

12 Sammenslutningen af tyske jern- og stålvirksomheder, Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie, der varetager sine medlemmers fælles interesser, er indtrådt i sagen som intervenient til støtte for sagsøgerens påstande. Intervenienten har gjort gældende, at byrden som følge af strukturomlægningen er blevet ulige fordelt ved Kommissionens beslutninger af 29. juni 1983.

II — Formaliteten

13 I stævningen har sagsøgeren nedlagt påstand om annullation af de fire anfægtede beslutninger og henstillet, at Domstolen i tilfælde af annullation fastsætter de principper og retningslinjer, som Kommissionen er forpligtet til at følge ved godken-

delsen af støtteforanstaltningerne, samt at Domstolen tilpligter Kommissionen at træffe en række nye beslutninger på grundlag heraf.

14 I svarskriftet har Kommissionen nedlagt påstand om, at sagen delvis afvises. Til støtte herfor har den gjort gældende, at visse af anbringenderne i stævningen ikke har nogen direkte forbindelse med sagens genstand, hvortil kommer, at regeringens påtale bl.a. begrundes med, at de Forbundsrepublikken Tyskland pålagte kapacitetsnedskæringer er uforholdsmæssigt store, uden at regeringen imidlertid har medinddraget den til den tyske regering udstedte beslutning 83/392 af 29. juni 1983 under sagens genstand.

15 Sagsøgeren har i replikken anført, at formålet med sagsanlægget ikke er at opnå en mindre nedskæring af den tyske jern- og stålindustris produktionskapacitet eller en forhøjelse af støtten. Formålet er derimod at opnå, at der ydes mindre støtte til jern- og stålvirksomhederne i Belgien, Frankrig, Italien og Det forenede Kongerige, eller at disse foretager en kraftigere nedskæring af deres produktionskapacitet. Dette var baggrunden for, at sagsøgeren præciserede sin påstand og ændrede den til delvis annullation af de fire anfægtede beslutninger, for så vidt som Kommissionen ved beslutningerne godkendte støtteforanstaltninger, som ikke var uomgængeligt nødvendige for at gennemføre strukturomlægningen af jern- og stålindustrien i de pågældende fire medlemsstater.

16 Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at den oprindelig fremførte søgsmålsgrund om tilsidesættelse af procedureforskrifter i den anden støtteordning i virkeligheden er en subsidiær påstand. For så vidt Domstolen altså ikke tager sagsøgerens principale påstand til følge, nedlægges der ifølge replikken subsidiær påstand om delvis annullation af de fire anfægtede beslutninger i det omfang, hvori Kommissionen herved i alt godkendte et større støttebeløb end det samlede støttebeløb, som var anmeldt inden den 30. september 1982, på hvilken dato alle støtteprojekter skulle have været anmeldt ifølge den anden støtteordnings artikel 8, stk. 1.

17 I duplikken har Kommissionen anført, at sådan som sagsøgeren nu har begrænset sagens genstand, frafalder den sine tidligere formalitetsindsigelser; denne omformulering af påstanden rejser imidlertid en række nye formalitetsspørgsmål, idet en påstand om annullation kun kan fremmes til realitetsbehandling, såfremt der er foretaget en ubetinget, klar og endelig afgrænsning af påstanden. Disse betingelser opfylder den principale påstand imidlertid ikke, idet den i det væsentlige går ud på annullation af den del af de anfægtede beslutninger, som Domstolen måtte anse for retsstridig, hvilket er en uprækis påstand.

18 Kommissionen har tilføjet, at den subsidiære påstand også må afvises, idet den har karakter, ikke af en subsidiær, men af en alternativ påstand. Der er således ikke noget indbyrdes rangforhold mellem de påstande, der betegnes som hhv. den principale og den subsidiære, men er i virkeligheden tale om to særskilte påstande.

19 Sagsøgtes indsigelse om, at sagen bør afvises på grund af den principale påstands upræcise formulering, tages ikke til følge. Sagsøgerens påstand i replikken går ud på annullation af den i de anfægtede beslutninger indeholdte bemyndigelse til at yde af støtte, for så vidt som støttebeløbene er uforholdsmæssigt store i forhold til den strukturomlægningsindsats, der samtidig pålægges de pågældende medlemsstater. Sagsøgeren har anført en række eksempler, dokumenteret med talmateriale, til illustration af, i hvilket omfang forholdet mellem det tildelte støttebeløb og den pålagtestrukturomlægningsindsats for de fire anfægtede beslutningers vedkommende adskiller sig fra det forhold, som er lagt til grund i de fem øvrige beslutninger af 29. juni 1983. Ved således at forelægge Domstolen det spørgsmål, om der ved den anden støtteordning er fastlagt en direkte forbindelse mellem støttebeløbet og nedskæringen af produktionskapaciteten, har sagsøgeren nedlagt en påstand, der er tilstrækkelig præcis til, at den kan påkendes af Domstolen.

20 Kommissionens argument til støtte for afvisning af den subsidiære påstand kan ej heller tages til følge. Den omstændighed, at sagsøgeren har betegnet sin anden påstand som en »subsidiær påstand«, indebærer blot, at denne påstand kun forelægges Domstolen til prøvelse i det tilfælde, hvor den principale påstand forkastes. Dette kan ikke antages at være i strid med procesreglementet.

III — Forholdet mellem støtten og strukturomlægningen

21 Til støtte for sin principale påstand har sagsøgeren for det første gjort gældende, at bestemmelserne i den anden støtteordning er tilsidesat. Regeringen anfører navnlig, at Kommissionen har godkendt støtteforanstaltninger til jern- og stålvirksomhederne i Belgien, Frankrig, Italien og Det forenede Kongerige, som var betydeligt mere omfattende end nødvendigt for at gennemføre den pålagte strukturomlægning. For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at der er udøvet forskelsbehandling over for de ikke-subventionerede virksomheder, navnlig de tyske, idet der blev pålagt dem væsentligt større kapacitetsnedskæringer i forhold til de godkendte støttebeløb.

22 Til støtte for den opfattelse, at Kommissionen har handlet i strid med den anden støtteordning, har sagsøgeren navnlig anført, at de af Kommissionen pålagte kapacitetsnedskæringer var utilstrækkelige til at genoprette den europæiske jern- og

stålindustris konkurrenceevne, og at Kommissionen godkendte støtteforanstaltninger, som ikke havde det fornødne grundlag i en forud udfærdiget strukturomlægningsplan. Ved godkendelsen af støtteforanstaltningerne lagde Kommissionen for stor vægt på en række regionale og sociale problemer, men tog ikke hensyn til de kapacitetsnedskæringer, der i forvejen var gennemført af en række ikke-subventionerede virksomheder. Kommissionen godkendte endvidere en uforholdsmæssigt stor driftsstøtte, der ikke havde hjemmel i støtteordningen, og skabte konkurrencefordrejninger ved at godkende uforholdsmæssigt store støttebeløb.

23 Sagsøgeren har i den forbindelse nærmere anført, at Kommissionen pålagde den tyske jern- og stålindustri en kapacitetsnedskæring på 6,01 mio tons som modydelse til et samlet støttebeløb på 4,3 mia ECU, hvilket svarer til omkring 720 ECU pr. ton kapacitetsnedskæring. Når dette kriterium blev lagt til grund over for de tyske virksomheder, burde det samme kriterium have været anvendt over for virksomhederne i de fire medlemsstater, til hvem de anfægtede beslutninger er rettet. Følgelig bør disse beslutninger annulleres, for så vidt som der herved gives bemyndigelse til at tildele støttebeløb på mere end 720 ECU pr. ton kapacitetsnedskæring.

24 Sagsøgeren har tilføjet, at forskelsbehandlingen af de tyske virksomheder i forhold til virksomhederne i de pågældende fire medlemsstater er så meget mere graverende, som Kommissionen hverken, da den udstedte de anfægtede beslutninger, tog hensyn til de tyske virksomheders strukturomlægningsindsats før 1980, eller til de betydelige støttebeløb, som tidligere var blevet udbetalt virksomhederne i de pågældende fire medlemsstater. Dels havde de tyske jern- og stålvirksomheder — og det gjaldt længe inden 1980 — bestræbt sig på ved egne midler at nedsætte deres overskudskapacitet for i tide at tilpasse sig de ændrede markedsvilkår. Dels havde virksomhederne i de pågældende fire medlemsstater i kraft af de offentlige subventioner, som de flere år havde oppebåret, opretholdt urentable og endog helt forældede anlæg.

25 Intervenienten har rejst tvivl om den anden støtteordnings lovlighed og har anført, at Kommissionen under alle omstændigheder ved udstedelsen af de fire beslutninger, mod hvilke annullationssøgsmålet er rettet, har overskredet sine beføjelser ifølge ordningen. Den har således dels godkendt driftsstøtte, som gjorde det muligt at opretholde urentable anlæg, og dels godkendt støtte til virksomheder, hvis konkurrenceevne ikke uden statsstøtte vil kunne opretholdes efter den 31. december 1985.

26 Kommissionen har bestridt de to opfattelser, som annullationssøgsmålet efter dens opfattelse hviler på. For det første blev de jern- og stålvirksomheder, som er etableret i de pågældende fire medlemsstater ikke via de anfægtede beslutninger behandlet anderledes end de øvrige jern- og stålvirksomheder inden for Fællesskabet. For det andet er der ikke i den anden støtteordning fastsat noget fast, aritmetisk forhold mellem det godkendte støttebeløb og omfanget af de nødvendige nedskæringer af produktionskapaciteten.

27 I den forbindelse har Kommissionen for det første anført, at det er umuligt af anvende samme ensartede kriterium i alle medlemsstater for forholdet mellem de endnu tilladte støtteforanstaltninger og de nødvendige kapacitetsnedskæringer, uanset om der anvendes et kvantativt kriterium eller en anden form for kriterium. Den anden støtteordning pålægger netop Kommissionen pligt til ved gennemgangen af de anmeldte støtteprojekter at tage hensyn til forskellige faktorer, såsom den ydede strukturomlægningsindsats og de regionale og sociale problemer, som er forskellige fra medlemsstat til medlemsstat. Kommissionen har i den forbindelse henvist til den ulige byrde, som arbejdsløsheden i de forskellige medlemsstater udgør. Den har herved fremlagt en række tal vedrørende beskæftigelsen i jern- og stålindustrien, hvoraf fremgår, at omkring 300 000 arbejdstagere i Fællesskabet har mistet deres arbejde i 1973-1984, herunder 22 800 i Belgien, 64 700 i Tyskland, 61 000 i Frankrig, 2 600 i Italien og 132 500 i Det forenede Kongerige.

28 Kommissionen har ikke afvist, at den anden støtteordning har til formål at bidrage til en strukturomlægning af stålmarkedet, herunder en nedskæring af produktionskapaciteten, men gør opmærksom på, at ordningens formål ikke er en fuldstændig afskaffelse af kapacitetsoverskuddet. I modsat fald ville det udelukkende have været de stærkt subventionerede virksomheder, der skulle bære byrden i forbindelse med strukturomlægningen, hvilket kunne føre til en fuldstændig nedlæggelse af jern- og stålindustrien i visse egne af Fællesskabet. Til illustration heraf har Kommissionen henvist til, at den samlede kapacitet for varmvalsede produkter udgør 168 mio tons, hvoraf 76 mio fremstilles af subventionerede virksomheder, og at Kommissionens og Rådets målsætning for strukturomlægningen i perioden 1980-85 er en kapacitetsnedskæring på 30-35 mio tons. Det kan næppe forlanges, at de subventionerede virksomheder nedsætter deres produktionskapacitet med halvdelen.

29 Endelig har Kommissionen anført, at beslutningerne af 29. juni 1983 udgør en række helhedsbeslutninger vedrørende de maksimale støttebeløb og de minimale kapacitetsnedskæringer. Tildelingen af de støttebeløb, som blev godkendt ved

beslutningerne, er betinget af, at de vilkår og de forpligtelser, som er fastsat heri, opfyldes. Disse vedrører navnlig genoprettelsen af virksomhedernes levedygtighed og nedsættelsen af deres produktionskapacitet. Medlemsstaterne vil således først kunne yde den omhandlede støtte, når Kommissionen har fastslået, at de nævnte vilkår og forpligtelser er blevet opfyldt. Navnlig for driftsstøttens vedkommende sker dette først, når Kommissionen har foretaget en undersøgelse af de pågældende virksomheders levedygtighed med henblik på genoprettelsen af deres konkurrencedygtighed i forbindelse med konkrete strukturomlægningsforanstaltninger.

30 Herom findes det for det første at måtte bemærkes, at sagsøgeren med rette har påpeget den snævre forbindelse, der inden for rammerne af EKFS-traktatens gennemførelse består i krisetider mellem tildelingen af støtte til jern- og stålindustrien og den strukturomlægningsindsats, der påhviler denne industri. Således forbyder EKSF-traktatens artikel 4 »tilskud eller anden støtte ydet af Staterne.... i hvilken som helst form dette sker«. Når Kommissionen under disse omstændigheder i medfør af EKSF-traktatens artikel 95, stk. 1 og stk. 2, indførte en EF-støtteordning, hvis principielle lovlighed den tyske regering ikke har anfægtet under den foreliggende sag, kunne den under ingen omstændigheder godkende tildeling af statsstøtte, som ikke var uomgængeligt nødvendig for at opfylde traktatens formål, og som var egnet til at skabe konkurrencefordrejninger på det fælles stålmarked.

31 Det fremgår af den anden støtteordning, at det blev forudsat såvel af Kommissionen som af Rådet, da disse institutioner hhv. vedtog den generelle beslutning og afgav samstemmende udtalelse herom, at det inden for en vis begrænset periode var uomgængeligt nødvendigt at yde støtte til den europæiske jern- og stålindustri for at genoprette dens konkurrenceevne, ligesom det for at opfylde dette formål var nødvendigt at iværksætte en strukturomlægningsindsats, som navnlig skulle indebære en betydelig nedskæring af produktionskapaciteten. I denne forstand bestod der i den anden støtteordning en klar forbindelse mellem støttetildelingen og strukturomlægningsindsatsen.

32 At støtten anvendes til strukturomlægning og kan have indflydelse på nedskæringen af produktionskapaciteten, er mere iøjnefaldende ved investeringstøttte, støtte til lukning samt støtte til forskning og udvikling, end det er tilfældet ved driftsstøtte, som ifølge støtteordningens artikel 5 blot udgør »støtte [som er bestemt til at skulle lette driften hos] visse virksomheder eller produktionsanlæg«.

Det må imidlertid erkendes, at der i artikel 5 er opstillet meget strenge betingelser for at yde driftsstøtte, som netop skal sikre, at denne form for støtte benyttes for at yde en særlig strukturomlægningsindsats.

33 Ganske vist består der ifølge den anden støtteordning en vis forbindelse mellem strukturomlægningen og støttetildelingen, men der er hverken i støtteordningens bestemmelser eller i dens betragtninger foreskrevet eller påtænkt noget bestemt kvantitativt forhold mellem støttebeløbene og omfanget af de kapacitetsnedskæringer, der skal foretages. Navnlig er der i den anden støtteordning intet holdepunkt for at antage, at der i samtlige medlemsstater skal være et bestemt, fast forhold mellem den tildelte støtte og den af Kommissionen pålagte kapacitetsnedskæring.

34 Kommissionen har således med rette anført, at det blandt de faktorer, som i forbindelse med gennemførelsen af den anden støtteordning kan have indflydelse på den nærmere fastsættelse af de beløb, som der gives bemyndigelse til at yde, ikke blot er antallet af tons produktionsnedskæringer, der har betydning, men også en række andre faktorer, som veksler fra den ene region af Fællesskabet til den anden, såsom strukturomlægningsindsatsen før 1980, de regionale og sociale problemer, som er fremkaldt af krisen i jern- og stålindustrien, den tekniske udvikling samt virksomhedernes tilpasning til markedsvilkårene.

35 Det fremgår af de foregående betragtninger, at sagsøgerens anbringende om, at der består et misforhold mellem de støttebeløb, som blev godkendt ved de anfægtede beslutninger, og de herved pålagte nedskæringer i produktionskapaciteten, må forkastes.

36 Vedrørende anbringendet om forskelsbehandling bemærkes, at dette alene vil kunne tages til følge, såfremt de anfægtede beslutninger enten har medført, at jern- og stålvirksomheder, som befinder sig i samme situation, oppebærer forskellige fordele, eller at jern- og stålvirsomheder, som befinder sig i klart forskellige situationer, oppebærer de samme fordele. Hverken sagens akter eller retsforhandlingerne giver imidlertid grundlag for at fastslå, at der i sagen skulle foreligge et af disse to tilfælde. Kommissionen har tværtimod med rette fremhævet, at der er betydelige forskelle mellem de situationer, de enkelte virksomheder befinder sig i, og at der består vidt forskellige betingelser for deres adgang til at oppebære støtte.

37 Hvad særlig angår det af sagsøgeren anførte om, at de tyske jern- og stålvirksomheder har måttet bære uforholdsmæssigt store byrder som følge af strukturomlægningen, bemærkes, at ifølge det ubestridte talmateriale vedrørende varmvalsede produkter vil de tyske virksomheders andel af Fællesskabets produktionskapacitet i 1986 udgøre 33,1%, mens det i 1980 udgjorde 31,6%. Endvidere fremgår det, at de tyske virksomheders bidrag til den siden 1980 gennemførte produktionsnedskæring udgør 11,3%, mens gennemsnittet i Fællesskabet er på 15,9%.

38 Sagsøgerens anbringende om, at de tyske virksomheder er blevet udsat for forskelsbehandling i forhold til de øvrige jern- og stålvirksomheder, må derfor ligeledes forkastes.

39 Der kan således ikke gives sagsøgeren medhold i den principale påstand.

IV — Overholdelse af frister

40 Subsidiært har sagsøgeren gjort gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af støtteordningens artikel 8. Der henvises i den forbindelse til, at der er en forskel på 7,5 mia ECU mellem det samlede støttebeløb, som blev godkendt ved de anfægtede beslutninger, og summen af de støttebeløb, som blev anmeldt til Kommissionen før den 30. september 1982, den dato, hvor samtlige støtteprojekter efter ordningens artikel 8, stk. 1, skulle være anmeldt til Kommissionen. Sagsøgeren anfører herved, at man først blev underrettet om denne forhøjelse af støttebeløbene ved offentliggørelsen af beslutningerne af 29. juni 1983.

41 Efter sagsøgerens opfattelse har Kommissionen herved i to henseender tilsidesat ordningens bestemmelser. For det første har den ikke overholdt fristen i ordningens artikel 8, stk. 1, på trods af, at dette er en præklusiv frist. For det andet har den ikke, i strid med ordningens artikel 8, stk. 2, givet medlemsstaterne lejlighed til at tage stilling til de støtteprojekter, som blev anmeldt efter den 30. september 1982.

42 Kommissionen erkender, at den ved beslutningerne af 29. juni 1983 godkendte et større støttebeløb end det beløb, der var blevet anmeldt før den 30. september 1982, ligesom den erkender, at den ikke indhentede medlemsstaternes udtalelse

herom. Desuden medgiver den, at det fremgår af den anden støtteordnings artikel 12, stk. 1, at fristen i artikel 8, stk. 1, kun kan ændres efter samstemmende udtalelse herom fra Rådet, som dog ikke foreligger.

43 Kommissionen finder imidlertid, at den i artikel 8, stk. 1, fastsatte frist, som udløb den 30. september 1982, udelukkende har karakter af en formforskrift, som skal bidrage til at forbedre effektiviteten i Kommissionens virksomhed og især give den tilstrækkelig lang tid til at undersøge, om støtteprojekterne er forenelige med fællesmarkedet. Efter Kommissionens opfattelse må anmeldelsesfristens retlige karakter bestemmes på grundlag dels af formålet med artikel 8, stk. 1, dels af fristens betydning i forhold til de øvrige frister i støtteordningen. Kommissionen finder, at ordningens egentlige præklusive frist er den frist, som udløb den 1. juli 1983, idet der efter dette tidspunkt ikke længere ifølge artikel 2, stk. 1, måtte godkendes støtteforanstaltninger.

44 På Domstolens foranledning har Kommissionen præciseret, at forhøjelsen af støttebeløbene i perioden fra den 30. september 1982 til den 29. juni 1983 ikke beroede på, at der blev anmeldt nye støtteprojekter efter den 30. september 1982, men på en forhøjelse af de enkelte poster i de allerede tidligere til Kommissionen anmeldte beløb.

45 Det første spørgsmål er, om den i artikel 8, stk. 1, fastsatte anmeldelsesfrist er en præklusiv frist, som hævdet af sagsøgeren, i den forstand, at den afskærer Kommissionen fra at godkende støtteprojekter anmeldt efter dette tidspunkt.

46 Der kan ikke på det punkt gives Kommissionen medhold i dens opfattelse. Det fremgår således udtrykkeligt af den anden støtteordnings artikel 12, at Kommissionen kun har beføjelse til at ændre fristerne i ordningens artikel 8, stk. 1, — ligesom fristerne i artiklerne 2, 5 og 6 — såfremt en sådan ændring er nødvendig som følge af markedsudviklingen og udviklingen i jern- og stålprodukternes prisniveau, og såfremt Rådet afgiver samstemmende udtalelse herom.

47 Følgelig var Kommissionen ikke berettiget til at godkende støtteforanstaltninger, såfremt de pågældende projekter vedrørende indførelse eller ændring af støtten ikke var blevet anmeldt til Kommissionen senest den 30. september 1982.

48 Det andet fortolkningsspørgsmål i forbindelse med ordningens artikel 8, stk. 1, er, hvorledes udtrykket »projekter vedrørende indførelse eller ændring af... støtte« bør forstås.

49 I den forbindelse har Kommissionen fremhævet, at den bestræbte sig på dels så hurtigt som muligt at træffe beslutning om, hvorvidt de forelagte strukturomlægningsplaner var forenelige med de materielle støtteforskrifter, dels inden for rammerne af denne procedure at indhente udtalelse fra medlemsstaterne, således som det er foreskrevet i artikel 8, stk. 2. Kommissionen erkender, at de af medlemsstaterne anmeldte projekter i mange tilfælde ikke indeholdt nøjagtige tal for det påtænkte støttebeløb.

50 De »projekter«, som skulle være anmeldt til Kommissionen inden den 30. september 1982, findes at måtte forstås som programmer, der inden for rammerne af en strukturomlægningsplan angiver den påtænkte støttes art, formål og nærmere anvendelse, uden at det er nødvendigt allerede på dette tidspunkt at angive det nøjagtige beløb, som ønskes godkendt. Kommissionen kan ganske vist ikke fastslå, om en foranstaltning er forenelig med det fælles marked, uden at have modtaget oplysninger om de påtænkte støttebeløbs størrelsesorden, men et kendskab til det nøjagtige beløb er dog ikke nødvendigt på det første stadium i undersøgelsen af støtteprojekterne. Beløbenes nøjagtige størrelse vil således kunne oplyses på et senere tidspunkt.

51 Følgelig er den omstændighed, at de af Kommissionen sluttelig godkendte støttebeløb var større end de inden den 30. september 1982 anmeldte beløb, ikke i sig en overtrædelse af den anden støtteordnings artikel 8, stk. 1, medmindre forhøjelsen efter denne dato har medført en ændring af den påtænkte støtteforanstaltnings art, og det gennemførte støtteprojekt derfor ikke længere er det samme som det projekt, der blev anmeldt. Sagsøgeren har imidlertid ikke gjort gældende, at der er sket en sådan ændring af de anmeldte støtteprojekter.

52 Hvad særlig angår det af sagsøgeren anførte om, at Kommissionen har tilsidesat sin forpligtelse til at indhente udtalelse fra medlemsstaterne vedrørende de anmeldte projekter, bemærkes, at det er ubestridt, at Kommissionen har gennemført den foreskrevne høring for så vidt angår de oprindelig anmeldte projekter. I øvrigt har Kommissionen, uden at være blevet modsagt på dette punkt, gjort gældende, at den først foretager den »frigivelse« af støtteforanstaltningen, der giver medlemsstaterne mulighed for faktisk at yde støtten, efter at have indhentet udtalelse fra medlemsstaterne under en række multilaterale møder. En sådan procedure er ikke i strid med den anden støtteordnings artikel 8, stk. 2.

53 Følgelig må også den subsidiære påstand forkastes.

V — Konklusion

54 Det følger af de anførte betragtninger, at sagsøgte i det hele vil være at frifinde.

Sagens omkostninger

55 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Sagsøgeren har tabt sagen og tilpligtes derfor at betale sagens omkostninger. Intervenienten afholder sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Sagsøgte frifindes.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger. Intervenienten afholder sine egne omkostninger.

Mackenzie Stuart Bosco Due Pescatore

Koopmans Everling Bahlmann Joliet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. oktober 1985.

P. Heim
Justitssekretær

A. J. Mackenzie Stuart
Præsident